

Minnesanteckningar från seminariet "Räcker maten" som Omställning Sigtuna (OS)tillsammans med Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden (NFS) genomförde den 21 febr 2016.

Medverkande föreläsare:

Mats Olsson, OS

Lars Wedén, OS

Eva Fröman, Ekomatcentrum

Ulrika Geber, Länsstyrelsen i Stockholms län

Tord Olsson, OS, moderator

Gun Eriksson, Sigtuna kn (paneldebatten)

Boo Östberg, Knivsta kn (paneldebatten)

Räcker maten till alla världsmedborgare i framtiden?

Ja, den frågan ställde sig föreläsare och de fyrtiotal deltagarna vid ett seminarium som genomfördes i helgen. Föreningarna OS och NFS jobbar med frågor som har bäring på klimathotet, naturmiljöfrågor och en nödvändig omställning som krävs i samhället för att vi från lokal till global nivå ska få en hållbar framtid.

Lars Wedén – Risker

Föredraget riktade sig främst mot vad vi behöver göra på den lokala nivån för att säkra det behov av mat som vi behöver. Det finns tydliga risker i sammanhanget, bland annat befolkningsutvecklingen, klimathotet och risker vid ekonomikrascher och krig. Vi är idag cirka 7 miljarder människor på jorden. År 2050 beräknas vi vara uppe i 10 - 11 miljarder. Har vi möjligheter att öka matproduktionen i motsvarande takt? Vi importerar 50% av vår mat idag. Vi tillåter våra kommuner att bygga på

användbar åkermark! Vi har lyxiga konsumtionsvanor som vida överstiger vad som behövs för vår överlevnad. Ska vi låta fattiga länder producera mat åt oss som de själva behöver? Vad kan vi göra för att vända på den pågående riskabla utvecklingen?

Mats Olsson – Möjligheter

Vi har i Sverige stora möjligheter att öka arealen på odlingsbar mark. Vi har stora ytor av igenlagd åkermark. Den marken är nu till stor del skogbevuxen eller utgör den betesmark. Våra skogar är också utmärkta betesmarker. Den modellen har tillämpats sedan urminnes tider. Dessa möjligheter skulle ge oss 5,5 miljoner ny åkermark att bruka. Vi skulle då kunna mätta 13 milj människor - utan import! Det finns idag stora förluster i produktionskedjan som kan minskas. Närproducerad mat kan också bidra till en förbättring av matproduktionen. Det finns alltså idag stora möjligheter inom vårt land att skapa en självförsörjning. Finland har idag en självförsörjningsgrad som uppgår till 80%!

Eva Fröman - Matvalets betydelse

Vi lever idag med en stor överkonsumtion när det gäller mat. Skulle alla på jorden leva med vår konsumtion skulle vi behöva fyra jordklot. Vi måste ändra våra matvanor mot en mer hållbar konsumtion. Vi äter idag 20% mer mat än vi behöver. Detta ger hälsorisker och en onödig konsumtion som istället kunna föda andra människor. Vi slänger 20% av vår mat som vi köper - 1,5 milj ton i Sverige. Dessutom är den maten användbar till 52%. Vi överkonsumerar kött. Vi äter idag 80 kg kött per person. Egentligen borde vi inte äta mer än 0,192 kg per vecka för att nå 2-gradersmålet. . Köttproduktion ger ett stort CO₂-utsläpp. Vi måste öka inriktningen mot en öka vegetabilisk konsumtion. Vi borde äta mer viltkött, dock finns det en begränsad tillgång på detta.

Ulrika Geber - Stockholms läns livsmedelsstrategi

Man konstaterar att det finns en stor matvarumarknad i Stockholmsområdet, cirka 20% av hela landets. Dock finns bara 3% av landets jordbruksmark i vårt län. Detta ger att Stockholmsområdet blir intressant för hela Sveriges producenter. På tio år har mjölgårdarna minskat från 123 till 55. Detta ger en oroande bild från ett sårbarhetsperspektiv - både på kort och lång sikt. En utredning om den nationella livsmedelsstrategin pågår, den beräknas inte vara klar i år. När den är klar kan man börja jobba med en motsvarande för länet. Man måste då beakta frågor kring inventering/samordning, möjlig samverkan, sårbarhetsfrågor, konsumenternas roll, kommunernas roll i sammanhanget, den politiska förankringen med mera.

Paneldebatten

Bland annat togs följande frågor upp i paneldebatten.

Gun E - Vi måste lära oss mer om de svåra frågorna. Skolsystemet måste komma in i bilden. Öka andelen ekologiskt odlat och ställa djurskyddskrav. Lokala producenter saknas. Vi måste starta projekt där EU-medel kommer till användning.

Bo Ö - Ett krav, vi måste vara realister och se till att maten måste räcka.

Lars W - Det krävs krafttag! Inse allvaret! Antar att en ekonomisk styrning hjälper till. Det politiska modet måste komma fram!

Ulrika G - Leverantörer söker partnerskap. De vill samverka, inte anställa folk! Vi måste hitta finansieringsmodeller.

Eva F - Vi måste övertyga marknaden och konsumenterna om det akuta läget. Konsumenterna måste visa förståelse. Ökad kunskap krävs.

Mats O - Det finns svåra lönsamhetsfrågor med i bilden. Vårt kalla klimat drar ner produktionen av matvaror. Vi måste medverka till att skapa nätverk mellan producenter och konsumenter.

Bo Ö - Lokala odlare har oftast en annan mer lönsam marknad att leverera till. De lokala konsumenterna blir inte deras kunder. Vid kommunal upphandling har inga lokala leverantörer lämnat anbud.

Rolf Brunnberg / 22 febr